

Program för hållbar utveckling 2020–2030

Livskvalitet – för dig – nu och i framtiden

2021-05-19

Innehållsförteckning

Ett program för hållbar utveckling.....	1
Fokusområden.....	1
Syfte.....	2
Användning av programmet.....	3
Uppföljning.....	3
Kommunövergripande mål: Sund och hållbar tillväxt.....	4
Fokusområde: Hållbar samhällsutveckling och trygghet	4
Fokusområde: Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion.....	7
Kommunövergripande mål: Attraktiva livsmiljöer i hela Vellinge.....	9
Fokusområde: Transporter och mobilitet.....	9
Fokusområde: Energi och fastigheter	12
Fokusområde: Natur, miljö och klimatförändringarnas effekter.....	16
Kommunövergripande mål: Bästa möjliga medborgarnytta.....	20
Fokusområde: Ungas hälsa och livsvillkor	20
Fokusområde: Framtidens välfärd	24
Fokusområde: Delaktighet och inflytande.....	26
Kommunövergripande mål: Maximera värdet för skattepengarna.....	28
Fokusområde: Robusthet och ansvarstagande	28

Ett program för hållbar utveckling

Målet med hållbar utveckling är att människans liv ska kunna genomlevas på en planet med begränsade resurser, och hållbarhet bygger på de tre dimensionerna ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Vellinge kommun utgår från Brundtlandkommissionens definition av hållbar utveckling:

”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.”

Genom antagandet av den ambitiösa överenskommelsen Agenda 2030 har världens ledare förbundit sig till 17 globala mål och 169 delmål för att vi till år 2030 ska avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter, lösa klimatkrisen och främja fred och rättvisa. För att målen ska uppnås fram till år 2030 behöver alla bidra.

Kommuner har en avgörande roll och ett stort ansvar när det gäller att möta dagens och framtidens hållbarhetsutmaningar och att bidra till hållbar utveckling. Genom tvärssektoriell samverkan kan kommuner utveckla den egna organisationens verksamhet genom ökad medvetenhet, ökat engagemang och ökad förändringsvilja.

Vellinge kommuns vision är *Bästa möjliga livskvalitet – för dig*. Denna vision innebär att kommunen har en vilja att ge alla kommuninvånare samt de som verkar i och besöker kommunen ett rikare liv. Detta program för hållbar utveckling är en del i arbetet med att uppnå denna vision.

Precis som resten av världen står Vellinge kommun inför olika utmaningar. Några är att hantera dagvattenfrågorna, psykisk ohälsa hos ungdomar, skuldsättningsnivå, kompetensförsörjning samt klimat- och miljöpåverkan. En stor utmaning för kommunen är de stigande havsnivåerna och erosion som hotar naturliga strandområden, bebyggelse och infrastruktur. Hållbar utveckling är redan en naturlig och integrerad del i vårt dagliga arbete. Vellinge kommun har länge tagit ansvar för att kommunens utveckling ska ske hållbart, och upprättat flera styrdokument som bygger på hållbarhet.

Genom engagemang och en hög kvalitet i de kommunala verksamheterna har vi goda förutsättningar att fortsätta bidra till uppfyllandet av Agenda 2030, ta ansvar för en fortsatt hållbar utveckling och vara en förebild. Med detta program rustar vi inför framtidens utmaningar och siktar mot möjligheterna.

Fokusområden

Program för hållbar utveckling innehåller nio fokusområden som utgår från de kommunövergripande målområdena *Sund och hållbar tillväxt*, *Attraktiva livsmiljöer i hela Vellinge*, *Bästa möjliga medborgarytta* samt *Maximera värdet för*

skattepengarna. Fokusområdena tydliggör Vellinge kommuns koppling till de globala målen och därmed den långsiktiga och gemensamma riktningen för hållbar utveckling och livskvalitet i Vellinge kommun som helhet. De politiska planerna ligger till grund för och genomsyrar fokusområdena.

Fokusområdena omfattar samtliga av kommunens verksamhetsområden. Till varje fokusområde kopplas därför flera av kommunens styrande dokument bestående av prioriteringar inom specifika och avgränsade områden under en avsatt period.

Syfte

Kommunen arbetar med hållbar utveckling för att skapa bästa möjliga livskvalitet – för dig – nu och i framtiden.

Syftet med programmet för hållbar utveckling är att tydliggöra och synliggöra det befintliga arbetet med hållbarhetsfrågor och skapa en gemensam målbild och riktning för fortsatt hållbar utveckling i Vellinge kommun med fokus på våra lokala behov, förutsättningar och prioriteringar.

Syftet är att ge en samlad beskrivning av hur Vellinge kommun ska bidra till att uppfylla globala, nationella och regionala mål kopplade till hållbarhetsfrågor.

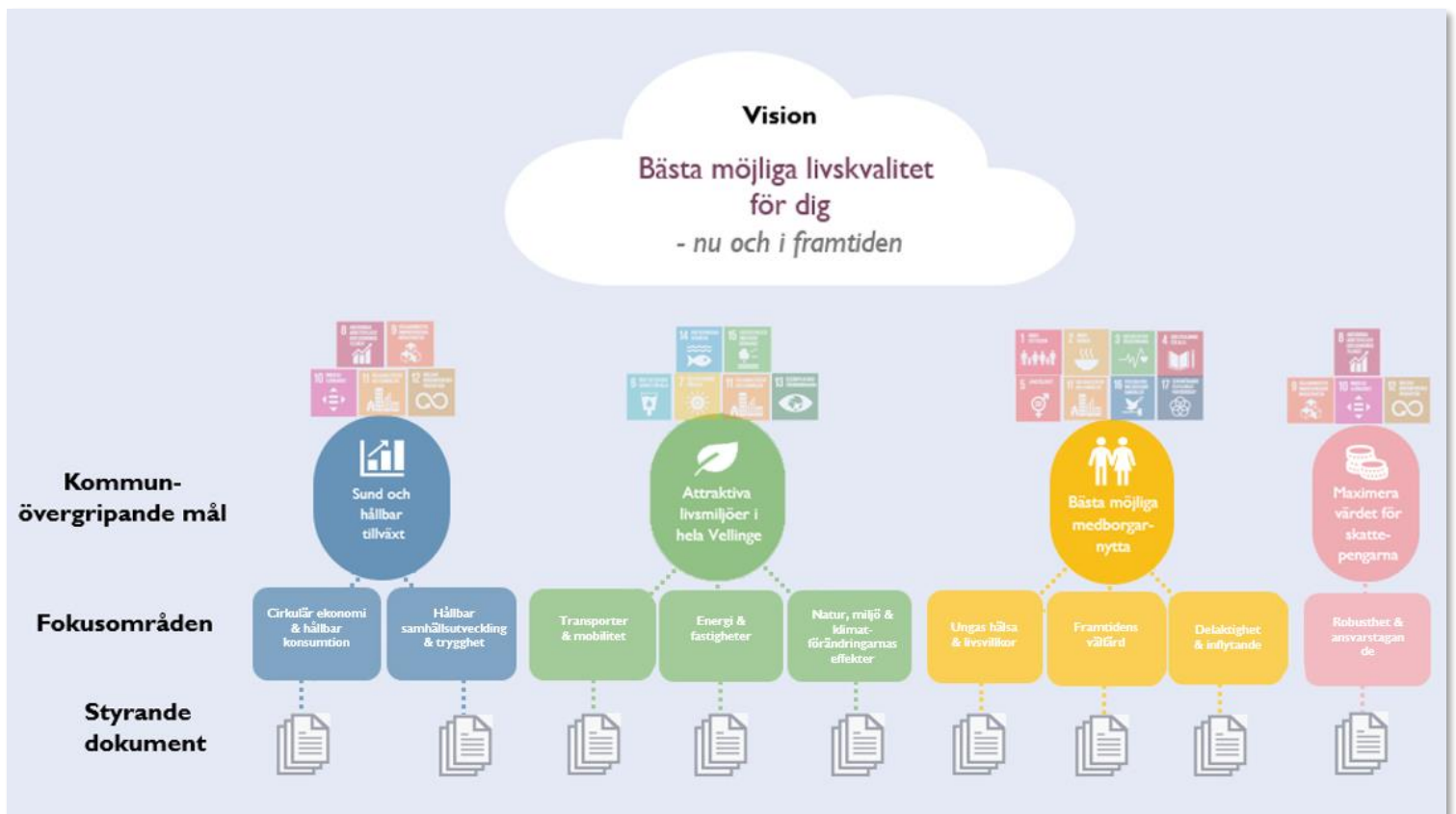

Bild 1. Bilden visar förhållandet mellan Vellinge kommuns vision, de globala och kommunövergripande målen, programmens fokusområden samt styrande dokument.

Användning av programmet

Program för hållbar utveckling antas av kommunfullmäktige och omfattar samtliga kommunala verksamheter och bolag. Programmet är ett strategiskt dokument som anger riktningen för Vellinge kommuns övergripande och långsiktiga arbete med hållbarhet. Programmet är styrande vad gäller hållbarhet för kommunens organisation och ska vara inspirerande, stödjande och vägledande för samtliga boende och aktörer inom kommunen.

Program för hållbar utveckling tar avstamp i de globala målen för hållbar utveckling, Agenda 2030, och kommunens övergripande mål: Sund och hållbar tillväxt, Attraktiva livsmiljöer i hela Vellinge, Bästa möjliga medborgarnytta samt Maximera värdet för skattepengarna. Programmet tydliggör den långsiktiga och gemensamma riktningen för hållbar utveckling i Vellinge kommun genom att prioritera mål och insatser som bidrar till livskvalitet nu och i framtiden. Programmet blickar mot 2030 men flera av målen har ett kortare tidsperspektiv.

Programmet för hållbar utvecklings principer och mål påverkar flera av miljökvalitetsmålen positivt. Programmet ersätter därför kommunens program för lokala miljömål. Relaterade miljömål redovisas löpande i Program för hållbar utveckling.

Uppföljning

Nämndernas mål följs upp i den ordinarie årliga uppföljningen. Uppföljning av programmets helhet sker vartannat år över den övergripande hållbara utvecklingen i Vellinge kommun. I samband med uppföljningen finns också möjlighet till uppdatering och eventuell förändring av innehåll och mål.

Kommunövergripande mål: Sund och hållbar tillväxt

Fokusområde: Hållbar samhällsutveckling och trygghet

Hållbar samhällsutveckling handlar om att planering och utveckling av Vellinge kommun sker med hänsyn till den enskilde människans frihet och om att främja goda levnadsförhållanden. Det handlar också om en långsiktigt hållbar livsmiljö för medborgarna idag och för kommande generationer.

Vellinge kommun har unika livsmiljöer med vita och långa sandstränder, varierande natur- och grönområden och öppna jordbrukslandskap. En stor del av dessa är skyddade områden. Naturen är en viktig del av kommunens identitet för hög livskvalitet. Kommunen utgörs av flera mindre orter och områden, alla med sin egen karaktär. Tillsammans bidrar dessa till ökad attraktionskraft, igenkänning och stolthet i Vellinge kommun, men också till valmöjlighet för människor och företag att kunna bo och vistas i olika typer av miljöer som tillsammans bildar en attraktiv och hållbar helhet.

De olika orternas egenskaper medför olika förutsättningar för samhällsutvecklingen i Vellinge kommun. Orternas karaktär ska värnas och utvecklas, och det ska gå att leva ett gott liv i kommunens alla delar. För att uppnå detta behöver det finnas tillgängliga offentliga miljöer, tillgång till bostäder, service, verksamheter samt rekreationsområden. Det behöver även finnas välfungerande infrastruktur och hållbara kommunikationer för att främja rörelse och samspel mellan orter inom

och utanför kommunen, till exempel arbetspendling.

En hållbar samhällsutveckling kräver motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter, en jämn och balanserad tillväxt, trygghet och ett brottsförebyggande arbete.

För att styra samhällsplaneringen i en hållbar riktning är exempelvis planarbete, kompensationsåtgärder och markanvisning kraftfulla verktyg för kommunen. I första hand ska kommunen sträva efter förtätning i de centrala delarna för att värna värdefull jordbruksmark och värdefull natur.

Kommunen ska fortsätta ha en god nöjdhet med den kommunala servicen och arbeta utefter demografiska analyser. Samhällsbyggnadsprocessen ska även fortsatt främja tryggheten, t.ex. genom att utföra konsekvensbedömningar tidigt i planprocesser och systematiskt arbeta med brottsförebyggande åtgärder. Genom centrumutvecklingsarbetet vill vi skapa levande, trygga och attraktiva centra, och stråk och mötesplatser ska ge förutsättningar för olika målgrupper. I detta arbete ingår att medborgare känner sig trygga på och i anslutning till hållplatser, på cykelvägar och att det finns tillgång till trygga och säkra cykelparkeringar.

En viktig faktor för samhällsutvecklingen och för att bevara orternas unika karaktärer är att tillväxten sker jämnt och balanserat. Detta kräver ett varierat

bostadsutbud och god kommunal service. Tillväxten sker bland annat genom ett starkt näringsliv och ökad turism med en förlängd turistsäsong, och båda ska ske hållbart inom kommunen. Ett välmående näringsliv stärker

kommunen som helhet och kommunen ska därför fortsatt sträva efter att vara en företagervänlig kommun. En förlängd turistsäsong stärker näringslivet och säkerställer god tillgänglighet på service och handel året om.

Därför prioriterar vi att:

- värna tätorternas och byarnas karaktärer vid ny- och ombyggnad
- värna en effektiv markanvändning
- vid markanvisningar premiera projekt med tydliga hållbarhetsambitioner
- prioritera förtätning i anslutning till befintlig bebyggelse
- trygga hållplatsområden
- trygga och säkra gång- och cykelvägar
- systematiskt arbeta med brottförebyggande åtgärder i samhällsplaneringen
- arbeta med ekologiska kompensationsåtgärder vid exploateringsprojekt där det är relevant

Hållbar samhällsutveckling och trygghet

Mål 2030

- Värna om kommunens unika kvaliteter och befintliga värden genom att verka för en måttfull befolkningstillväxt på i snitt 1% per år
- Bevara och främja Vellinge kommuns orters karaktärer med god lokaliserad service
- Vellinge är en attraktiv och trygg kommun att bo, leva och verka i
- Företagarnas helhetsbedömning av företagsklimatet är hög

Styrande dokument:

- Översiktsplan
- Stadsmiljöprogram, bymiljöprogram
- Bostadsförsörjningsprogram
- Lokalresursplan
- Kulturmiljöprogram
- Skyfallsplan
- Handlingsplan för skydd mot stigande havsnivåer
- Strategi för näringsliv och turism

Relaterat miljömål:

- Frisk luft
- Giftfri miljö

- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Hållbar samhällsutveckling och trygghet

Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Värna om kommunens unika kvaliteter och befintliga värden genom att verka för en måttfull befolkningstillväxt på i snitt 1% per år över en femårsperiod	Kommunstyrelsen	<i>Procentuell befolkningstillväxt</i>	<i>0,8 (2020)</i>
	Kommunstyrelsen	<i>Genomsnittlig procentuell befolkningstillväxt</i>	<i>1,3 % (2016-2020)</i>
Bevara och främja Vellinge kommuns orters karaktärer med god lokaliserad service och strukturbildande kollektivtrafik	Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden, Tekniska nämnden	<i>Befolkning i kollektivtrafiknära läge (%) (Kolada)</i>	<i>69,5 (2018)</i>
Vellinge är en attraktiv och trygg kommun att bo, leva och verka i	Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden, Tekniska nämnden	<i>Nöjd Region-Index – Helheten (Kolada),</i>	<i>76 (2019)</i>
		<i>Polisens trygghetsmätning</i>	<i>1,50 (2020)</i>
Företagarnas helhetsbedömning av företagsklimatet och ska vara hög	Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Omsorgsnämnden	<i>Insiktsmätning Företagsklimat enl. Öj (Insikt) Totalt, - NKI (Kolada)</i>	<i>77 (2020)</i>

Fokusområde: Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion

Vad och hur mycket vi konsumerar samt hur vi använder våra resurser är viktiga delar för en hållbar resursanvändning och en cirkulär ekonomi. Som kommun har Vellinge stor möjlighet och en viktig roll i att påverka genom t. ex. kommunens inköp och leverantörer men också genom att planera för och anvisa platser där avfall enkelt ska kunna återbrukas och återvinnas. Det handlar t. ex. om hushålls- och fastighetsnära avfallsinsamling, möjligheter att lämna saker för återbruk och god tillgång till plats för att sortera avfall. Det handlar också om att ta hänsyn till avfallshanteringen i plan- och bygglovsprocesser. Genom att i större utsträckning använda digitala och smarta lösningar kan Vellinge kommun även effektivisera och skapa bättre förebyggande åtgärder för att öka återbruket inom avfallshanteringen.

Ett hållbarhetsperspektiv i Vellinge kommuns upphandlingar kan påverka till medvetna och hållbara inköp. En avvägning behöver ske i alla upphandlingsförfaranden genom att välja produkter utifrån kvalitet, miljöpåverkan, livslängd, värde och funktion på det som efterfrågas vid upphandlingar och inköp.

Miljö- och klimatpåverkan sker genom hela livsmedelskedjan från produktion till konsumtion och svinn. Vellinge kommun bidrar till ett hållbart jordbruk bland annat genom att uppmärksamma behovet av hållbara system för livsmedelsproduktion och genom att så långt det är möjligt stötta lokala bönder och köpa in hållbara livsmedel som t. ex. närodlade, säsongsbaserade och ekologiska livsmedel.

Större delen av det avfall som omfattas av kommunalt ansvar utgörs av mat- och restavfall. Vellinge kommun behöver därför också agera förebild och arbeta för att minska matsvinn i hushåll och i kommunens egna verksamheter. Kommunen ska föregå med gott exempel för källsortering och ett ökat återbruk. Det interna arbetet med återbruk av möbler och inventarier är en del av detta. För mer hållbar resursanvändning krävs beteendeförändring. Vellinge kommun kan bidra till ändrade beteenden genom att göra det enkelt att göra rätt, kommunicera och hjälpa medborgare till hållbara konsumtionsmönster och minskad avfallsmängd i alla kommunens verksamheter.

Därför prioriterar vi att:

- I upphandlingsförfaranden beakta hållbarhetsperspektiv
- utveckla tekniken inom avfallshanteringen och utnyttja digitaliseringens möjligheter att effektivisera och möta kundens behov
- ta tillvara på och främja initiativ som möjliggör återbruk
- hela livscykel samt samtliga dimensioner av hållbarhet ska beaktas vid alla upphandlingar, utan att göra avkall på förhållandet mellan bästa kvalitet och pris
- ta fram rutin för återanvändning av inventarier, till exempel kontorsmöbler

- ta fram ett ramverk för definition av säsongbaserade och närodlade grödor samt och närproducerade produkter. Andelen närodlade, närproducerade och säsongbaserade produkter ska öka
- andelen ekologiska produkter som används i kommunens samtliga verksamheter ska öka (skolköken har separat mål)

Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion

Mål 2030

- Minska hushållsavfallen i kommunen och öka återvinning av hushållsavfall
- Samtliga verksamheter ska beakta hållbarhetsperspektiv vid upphandlingsförfaranden. Andelen ekologiska produkter som används i skolkök ska fortsatt vara minst 50 % (Krav-certifierad enligt nivå 2).

Styrande dokument:

- Avfallsplan
- Kretsloppsplan
- Upphandlingspolicy
- Kemikalieplan

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Cirkulär ekonomi och hållbar konsumtion

Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Minska hushållsavfallen i kommunen och öka återvinning av hushållsavfall	Tekniska nämnden	<i>Insamlat hushållsavfall totalt, kg/pers</i>	630 (2019)
		<i>Andel hushållsavfall som samlas in för materialåtervinning, (%) (Avfall Sverige)</i>	48 (2019)
Samtliga verksamheter ska beakta hållbarhetsperspektiv vid upphandlingsförfaranden	Kommunstyrelsen	<i>Framtagna åtgärds-/handlingsplaner för minskad negativ påverkan</i>	-
Andelen ekologiska produkter som används i skolkök ska fortsatt vara minst 50 % (Krav-certifierad enligt nivå 2).	Utbildningsnämnden	<i>Andel ekologiska livsmedelsinköp i kommunens kök, %</i>	65 % (2020)

Kommunövergripande mål: Attraktiva livsmiljöer i hela Vellinge

Fokusområde: Transporter och mobilitet

Även om Vellinge kommun har goda förutsättningar för en energieffektiv mobilitet genom korta avstånd inom tätorterna och god kollektivtrafik till andra orter sker de flesta personresorna med personbilar med utsläpp, buller och trängsel som följd. Vellinge kommun är till stor del en pendlarkommun (ca 32% av kommunens befolkning är utpendlare) men framkomligheten och miljön påverkas även av godstrafik. Framkomlighets- och trafiksäkerhetsproblem förväntas öka i och med att kommunen växer. Region Skåne ansvarar som regional kollektivtrafikmyndighet för att det finns en väl fungerande kollektivtrafik i Skåne, därför är god samverkan mellan Region Skåne och Vellinge kommun en förutsättning för hållbar mobilitet. Vellinge kommun behöver i samverkan med regionen såväl som kommunalt verka för att skapa förutsättningar för att fler medborgare i kommunen ska resa på ett mer energieffektivt sätt (kollektivtrafik, samåkning, gång och cykel), t. ex. genom pendlarparkeringar samt ökad trygghet på väg till och från hållplatsområden. För att bemöta den ökande godstrafiken kan kommunen till exempel verka för att förbättra förutsättningarna för godstransporter med olika trafikslag, utveckla centrum för att förkorta transportsträckor samt uppmuntra till att handla från lokala odlare och producenter.

Tillgången och tillgängligheten till kollektivtrafik i Vellinge kommun är mycket viktig för att främja hållbara resmönster. Kollektivtrafiken ska vara strukturbildande genom att utgöra noder mellan olika trafikslag i nät av bostäder, cykelstråk, verksamheter eller fritidsaktiviteter. Strukturbildandet ska skapa ordning och göra det enkelt att välja hållbara resesätt. Vellinge kommun kan i samhällsplaneringen använda noderna som en möjlighet för att skapa attraktiva bostäder, arbetsplatser, centrumutveckling och service. Kommunen arbetar kontinuerligt ur ett perspektiv på hela resan så att cykel, gång och kollektivtrafik ska vara de främsta transportmedlen. Vellinge kommun kan förutom att underlätta ett hållbart resande också arbeta för att skapa större medvetenhet hos medborgare för att göra mer miljö- och klimatsmarta resval.

Genom ny teknik och mer miljövänliga bränslen kan nödvändiga resor med bil bli både renare och tystare. Det pågår en utbyggnad av laddinfrastruktur till elfordon men kommunen behöver även vara öppen för nya lösningar som kan utvecklas i framtiden. Antalet laddbara bilar i kommunen ökar kraftigt och kommunen kan skapa förutsättningar för attraktiva livsmiljöer genom att ge medborgare och besökare möjlighet att ladda och tanka hållbart.

Kommunen kan föregå med gott exempel genom att inom organisationen undvika onödiga resor samt anpassa färdstätt efter reslängd. Kommunen kan även undersöka förutsättningarna för

klimatväxling. Vid tjänsteresor ska miljöpåverkan minimeras genom kravställning i upphandlingar av transporter, fordonsflottan och vid köp av resor.

Därför prioriterar vi att:

- utveckla gång- och cykelvägar i hela kommunen
- satsa på attraktiva hållplatser och stationer för kollektivtrafik
- avgiftsfria resor med kollektivtrafiken för personer över 75 år
- utveckla kollektivtrafiknoder
- följa nuvarande och kommande behov av förnybara drivmedel och upprätta strategier därefter
- så långt det är möjligt eftersträva hållbara bränslen vid upphandling av verksamhetsbilar, poolbilar samt entreprenörers transporter
- ställa krav på våra entreprenörers transporter
- mäta och utvärdera våra tjänsteresor samt uppdatera och följa upp kommunens resepolicy
- i första hand välja digitala utbildningar och seminarier

Transporter och mobilitet

Mål 2030

- Andel medborgare som är nöjda med möjligheterna till kollektivtrafik ska vara hög
- Det ska finnas tillgång till förnybara bränslen i alla tätorter på strategiskt värdefulla platser i närhet av service, idrottshallar, kollektivtrafik och besöksmål
- Andelen som reser kollektivt (kollektivtrafik och samåkning), går och cyklar, tillsammans ska motsvara 35 % av färdmedelsfördelningen

Styrande dokument:

- Översiktsplan
- Mobilitetsstrategi

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Transporter och mobilitet

Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Andel medborgare som är nöjda med möjligheterna till kollektivtrafik ska vara hög	Tekniska nämnden	<i>Medborgarundersökningen - Möjligheterna till att använda kollektivtrafiken för resor, andel nöjda (%)</i>	57 (2019)
Det ska vara möjligt att tanka hållbara bränslen i alla tätorter på strategiskt värdefulla platser i närhet av service, idrottshallar, kollektivtrafik och besöksmål	Tekniska nämnden, Kommunstyrelsen	<i>Antal publika laddpunkter för elbilar</i>	62
	Kommunstyrelsen	<i>Antal publika laddpunkter för elcyklar</i>	0 (2020)
Andelen som reser kollektivt (kollektivtrafik och samåkning), går och cyklar, tillsammans ska motsvara 35 % av färdmedelsfördelningen	Kommunstyrelsen	<i>Färdmedelsfördelningen (%)</i>	32 (2018)

Fokusområde: Energi och fastigheter

En stor del av de utsläpp av växthusgaser som påverkar klimatet, miljön och hälsan kommer från det sätt vi utvinnet, omvandlar och använder fossil energi. Användningen av fossila bränslen släpper bland annat ut koldioxid, svaveldioxid, kväveoxider, som förutom att bidra till klimatförändringarna, även orsakar hälsoproblem och försurar skog och mark. Därför behöver vi ändra sättet vi producerar och konsumerar energi. För att bygga attraktiva livsmiljöer i hela kommunen krävs hållbara fastigheter och förutom energieffektivitet prioriterar Vellinge kommun kvalitet, multifunktionalitet och miljömedvetna val vid planering och byggnation. Genom att ha en hög ambition när det gäller hållbarhet i kommunens fastigheter ska ett grönt och hållbart byggande främjas.

Vellinge kommun har unika förutsättningar att bidra till minskade utsläpp av växthusgaser, att energianvändningen inom kommunen effektiviseras samt att andelen energi från förnybara energikällor ökar. Kommunen ska fortsätta ta tillvara på dessa förutsättningar genom t. ex. energioptimering på alla fastigheter inom organisationen, beteendepåverkan, samarbete med andra aktörer inom energiexpertis samt erbjuda kommunal energi- och klimatrådgivning. Den energi som används inom kommunens verksamheter ska komma från förnybara energikällor som sol, vind och vattenkraft. På så sätt kan kommunen spara både energi, pengar och miljö, samt skapa förutsättningar för en säkrare energiförsörjning inom kommunen.

Fastigheter har stor påverkan på miljön, både under produktion och drift, och all

energianvändning har negativ miljöpåverkan. Därför är utgångspunkten att minska energibehovet i nya och befintliga byggnader genom multifunktionalitet och att använda ytor effektivt. Behovet av kyla och värme kan istället för byggnadstekniska lösningar minskas med naturbaserade lösningar, så som gröna tak, gröna fasader och skuggande träd, och liknande lösningar som hämtar inspiration från naturen och som använder sig utav naturliga processer. Genom sin multifunktionalitet kan sådana naturbaserade lösningar bidra till t. ex. att stötta den biologiska mångfalden och innovation. Kommunen fortsätter att arbeta löpande med energieffektiviseringar vid renovering, underhåll och drift av kommunens fastigheter.

För att minska kommunala fastigheters miljöpåverkan, stimulera ett mer energieffektivt byggande, innovation och bygga attraktiva livsmiljöer ska Vellinge kommun uppfylla motsvarande kraven på Miljöbyggnad nivå silver. Kommunen kan även formulera ett styrdokument av vilket kommunens egna krav avseende energianvändning framgår och formulera gröna hyresavtal med hyresgäster. Genom att tydliggöra vilka åtgärder man kommit överens om vad gäller t. ex. energi, materialval och avfallshantering kan kommunen som fastighetsägare i samverkan med hyresgäster sänka miljöpåverkan kopplat till lokaler. Att uppföra byggnader med höga miljöambitioner och formulera gröna hyresavtal är ett sätt för kommunen att profilera sig och agera förebild för andra, både stora och små, fastighetsägare i kommunen.

Vellinges lokaler utgör de äldres livsmiljöer och barn och elever tillbringar en stor del av dagen i förskole- och

skolmiljön. Utifrån genomtänkt samhällsplanering samt utomhus- och inomhusmiljöer kan vi bidra till en ökad livskvalitet för våra äldre och inspirera våra barn och elever till kreativitet och nyfikenhet. Intressanta, multifunktionella skolgårdar, trädgårdar och byggnader där vi blandar olika funktioner, såväl rumsligt som över dygnet, bidrar till nya möten och infallsvinklar. Genom att möjliggöra och förenkla för näringsliv och föreningar att samnyttja lokaler och utemiljöer skapar vi också mer liv och rörelse under dygnets alla timmar. Framöver finns ett behov av att utveckla befintliga miljöer och att testa nya kreativa förslag. I arbetet med

framtidssäkrad lokalförsörjning identifierades ett antal positiva effekter som kan uppnås genom en ökad samlokalisering. För det första handlar det om ekonomiska effekter. När användningen av befintliga lokaler ökar blir vi mer resurseffektiva. Detta skapar också potential för stordriftslösningar kring till exempelvis köken som skulle kunna få ett bredare användningsområde. Om samlokalisering också innebär ökad samverkan mellan olika verksamheter kan även andra effekter nås. Det rör sig till exempel om kulturella och sociala effekter när äldre och yngre möts och blir varandras resurs.

Därför prioriterar vi att:

- Engagera medborgare och aktörer i energiomställningen
- Bygga och renovera fastigheter med fokus på energieffektivisering, klimatutsläpp och miljöcertifiering
- Tillhandahålla gröna hyresavtal
- Energieffektivisera befintligt fastighetsbestånd
- Vid ny- och ombyggnad av kommunala fastigheter överväga om dessa är lämpliga för solceller och succesivt öka antalet solceller
- Inspirerande och multifunktionella inom- och utomhusmiljöer
- Möjliggöra samutnyttjande av lokaler och utemiljöer
- Tillhandahålla energi- och klimatrådgivning till privatpersoner och näringsliv

Energi och fastigheter

Mål 2030

- Minska utsläppen av växthusgaser inom Vellinge kommuns geografiska område
- Minska den totala energianvändningen i kommunens egen organisation och geografiska område
- Öka den totala andelen förnybar energi av totalt använd energi i kommunen
- Formulera gröna hyresavtal med hyresgäster

Styrande dokument:

- Energiprogram (kommande)

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Energi och fastigheter			
Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Minska utsläppen av växthusgaser inom Vellinge kommuns geografiska område	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Utsläpp till luft av växthusgaser totalt, ton CO2-ekv/inv. (Kolada)</i>	<i>2,13 (2018)</i>
Öka den totala andelen förnybar energi av totalt använd energi i kommunen	Kommunstyrelsen	<i>Andelen förnybar energi av totalt använd energi för samtliga fastigheter inom kommunens egen organisation.</i>	<i>BR fastigheter samt Vellinge kommunlokal AB: 100% biogas för uppvärmning samt 100% miljömärkt el. Vellingebostäder: biogas 90% av beståndet, övriga direktverkande el, miljömärkt</i>
	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Slutanvändning av förnybara bränsletyper inom det geografiska området, MWh/invånare (Kolada)</i>	<i>1 (2017)</i>
Minska den totala energianvändningen i kommunens egen organisation och geografiska område	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Slutanvändning energi inom offentlig verksamhet inom det geografiska området, MWh/inv (Kolada)</i>	<i>0,76 (2019)</i>
	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh/invånare (Kolada)</i>	<i>14 (2019)</i>
Formulera gröna hyresavtal med hyresgäster	Kommunstyrelsen	<i>Antal gröna hyresavtal</i>	<i>0</i>

Fokusområde: Natur, miljö och klimatförändringarnas effekter

I kommunen finns mycket variationsrik natur med unika värden att skydda och bevara. Många områden behöver skyddas t. ex. för att bevara den biologiska mångfalden, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller för att tillgodose behov av områden för friluftslivet. Gröna och blå miljöer, så som parker, dammar och regnträdgårdar, är hälsofrämjande, förbättrar livskvalitet, främjar ekosystemtjänster och bidrar till en ökad biologisk mångfald. Genom att arbeta med att minska invasiva arter, värna hotade arters livsmiljöer, stärka ekosystemtjänster och ta hänsyn till grönstrukturen och spridningskorridorer ska Vellinge kommun främja ett ekosystem i balans. Kommunen ska utveckla, förvalta och värna vatten- och grönområdets värden och struktur genom att gynna de olika ekosystemtjänster som de ger oss. Det handlar om livsmedelsförsörjning, att minimera barriärer för människor, växter och djur, säkra att det finns grönområden och vatten av god kvalitet och mängd samt att se grönbå strukturer som en buffert mot klimatförändringarnas effekter.

Kommunen ska även arbeta med Sveriges miljömålssystem för att lokalt åstadkomma en god livsmiljö. Genom att uppnå Sveriges miljömål uppnår vi den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 i Sverige.

Spridningen av farliga kemiska ämnen i miljön är ett stort hot mot vår och planetens hälsa. För att minska utsläppen av kemikalier som kan vara till skada för miljön och människors hälsa arbetar kommunen aktivt med åtgärder bland annat genom att systematisera arbetet med kemikaliefrågor i Vellinge kommun, miljöenhetens tillsynsarbete, samt rådgivning till verksamheter och

medborgare. En annan utmaning är spridningen av plast, som utgör ett stort hot mot alla vattensystem. Plast kan finnas kvar i miljön i hundratals år eller mer, och större plastprodukter försvinner inte utan bryts ner till mikroplastpartiklar. Den största spridningsvägen till sjöar och hav anses vara via dagvattnet genom bland annat däck- och vägsitage, konstgräs och gummibaserade fallytor på lekplatser och skolgårdar. Vellinge kommun ska fortsätta arbeta med minskad spridning av plast och ska vid planering, upphandling och utförande påverka att spridningen av mikroplaster minskar.

I mötet mellan hav och land finns stora och viktiga natur-, kultur- och rekreationsvärden. Samtidigt är kusten påverkad av pågående förändringar så som tillfälliga stigande havsnivåer som hotar att skada detaljplanerad bebyggelse. Vellinge kommun är utsatt då en stor del av befolkningen är bosatta inom kommundelarna Skanör-Falsterbo, Ljunghusen, Höllviken och Kämpinge. En omfattande del av bebyggelsen i dessa områden ligger på nivåer lägre än 3 meter över havets nuvarande medelvattennivå och gör det sårbart mot översvämningar från havet. Därför avser Vellinge kommun att uppföra ett översvämningsskydd runt Falsterbonäset.

I stora delar av kommunen står olika värden på spel till följd av ökade nederbörds mängder och skyfall som klimatförändringarna medför, men även värme, värmeböljor, torka. Dessa effekter behöver vi anpassa oss till och är en utmaning som kommunen arbetar med att hantera. Det handlar till stor del om att skydda människors hälsa, bebyggelse och nödvändig infrastruktur. Därför behöver vi analysera risker och finna sätt att hantera effekterna av

klimatförändringarna i den fysiska planeringen. En god och långsiktig planering för effekterna av klimatförändringarna hjälper oss att rusta inför framtidens utmaningar och ger samhällsekonomiska vinster. För att hålla kostnader nere och få platsen att räcka till behöver vi lösningar som är multifunktionella, så som naturbaserade lösningar.

Belastningen på de tekniska systemen i hela kommunen, som till exempel dagvattenhanteringen, påverkas mycket

vid alltmer förekommande kraftiga oväder. För att gynna kvalitet och multifunktionalitet kan kommunen vid anpassningen av VA-anläggningar främja blå-grön infrastruktur så som regnträdgårdar, infiltrerbara ytor och regndammar. För att skapa samhällen med bättre skydd mot och minskade konsekvenser vid höjda temperaturer, värmeböljor och torka kan naturbaserade lösningar, så som gröna tak och fasader samt gatuträd, integreras i by- och stadsmiljöerna, samtidigt som man får en grönare och mer attraktiv miljö.

Därför prioriterar vi att:

- säkerställa skydd mot höga havsnivåer
- i planering, byggande och förvaltning motverka negativa konsekvenser av de kommande klimatförändringarna
- sätta nya miljömål när relevanta styrdokument revideras
- ta tillvara och utveckla naturbaserade lösningar i vardagsnära miljöer
- löpande anpassa samtliga VA-anläggningar för att klara befarade effekter av klimatförändringar
- främja en god vattenhushållning och eftersträva en förnyelsetakt på den allmänna VA-anläggningen som säkerställer långsiktigt hållbara VA-tjänster
- beakta risk för skyfall och dagvattenpåverkan vid nybyggnation
- aktivt arbeta med vattenvård för att minska transporten av övergödande ämnen samt öka landskapets vattenhållande förmåga och den biologiska mångfalden
- arbeta med att minska människors och miljöns exponering för farliga kemiska ämnen genom åtgärder i kemikalieplanen
- aktivt arbeta med att begränsa spridning av mikroplaster

Natur, miljö och klimatförändringarnas effekter

Mål 2030

- Uppnå god vattenkvalitet och god status för samtliga vattenförekomster till år 2027 (Vattendirektivet, översiktsplan)
- Tätortsnära natur som är värdefull för friluftsliv, kulturmiljö och/eller biologisk mångfald ska värnas, bevaras och vid behov nyskapas, samt vara tillgänglig för människor
- Bevarandestatusen för hotade arter som lever i kommunen ska förbättras
- Bygga samhället på ett hållbart och motståndskraftigt sätt
- Säkerställa god vattenstatus i sjöar och vattendrag
- Begränsa spridning av mikroplaster samt miljö- och hälsoskadliga kemikalier
- Minimera riskerna att utsättas för skadligt buller, luftföroreningar och skadliga kemikalier.

Styrande dokument:

- Översiktsplan
- Naturvårdsprogram
- Skyfallsplan
- VA-strategi och VA-plan
- Vattenprogrammet
- Handlingsplan för skydd mot stigande havsnivåer
- Grönstrukturplan (kommande)
- Kustprogram
- Havsplan
- Kemikalieplan
- Miljö- och byggnadsnämndens gällande kontroll och tillsynsplan för miljö och livsmedelFörslag till insatser för att minska spridningen av mikroplaster i Vellinge kommun

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Hav i balans samt levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Natur, miljö och klimatförändringarnas effekter			
Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Uppnå god vattenkvalitet och god status för samtliga vattenförekomster till år 2027	<i>Kommer att uppdateras</i>	<i>Statusklassning, ekologisk status: hög, god, måttlig, otillfredsställande eller dålig status (Vattenmyndigheterna)</i>	<i>Gessiebäcken Status: måttlig</i> <i>Albäcksån Status: dålig</i> <i>Andra vattendrag: Ej klassade</i>
Tätortsnära natur som är värdefull för friluftsliv, kulturmiljö och/eller biologisk mångfald ska värnas, bevaras och vid behov nyskapas, samt vara tillgänglig för människor	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden	<i>Nöjd Medborgar-Index - Grönområden, parker och natur, medelbetyg (skala 0-10) (Kolada)</i>	<i>8,4 (2019)</i>
Bevarandestatusen för hotade arter som lever i kommunen ska förbättras	Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden, Tekniska nämnden	<i>Andel bostäder som har tillgång till grönområde för rekreation</i> <i>Förbättringar enl. rödlistan</i>	<i>Se rödlistan</i>
Bygga samhället på ett hållbart och motståndskraftigt sätt	Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden	<i>Aktiviteter för skydd mot klimatförändringar</i>	<i>Tillståndsprocess pågår för höga havsnivåer</i> Ett flertal dammar och raingardens i Vellinge tätort Sandeplanskolan kombinerad översvämningsyta och amfiteater m.m.
Säkerställa god vattenstatus i sjöar och vattendrag	Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnadsnämnden, Tekniska nämnden	<i>Miljökvalitetsnormer</i>	<i>Måttlig (2020)</i>
Begränsa spridning av mikroplaster samt miljö- och hälsoskadliga kemikalier	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Genomförande av Kemikalieplanens åtgärder</i>	<i>Se uppföljning av kemikalieplan 2021</i>
Minimera riskerna att utsättas för skadligt buller, luftföroreningar och skadliga kemikalier.	Kommunstyrelsen, samtliga nämnder	<i>Miljökvalitetsnormer utomhusluft</i>	<i>Normerna innehålls</i>

Kommunövergripande mål: Bästa möjliga medborgarnytta

Fokusområde: Ungas hälsa och livsvillkor

En god, hälsosam och trygg miljö för barn och unga är en viktig och självklar del i vår kommuns utveckling. Alla barn och unga har rätt att få goda förutsättningar för en bra uppväxt, med trygghet och en god fysisk, psykisk och social hälsa.

Barnkonventionen är en naturlig grund i kommunens arbete med barn och unga. Enligt barnkonventionen ska barnperspektivet genomsyra beslut som berör barn. För att främja barn och ungas livsvillkor behöver kommunen fortsätta att arbeta på flera fronter samtidigt. I Vellinge kommun arbetar socialtjänst och utbildning med utgångspunkten att tidigare insatser för barn och familjer med behov av stöd, ger ett mindre behov av stöd senare i livet.

Eftersom barn och unga vistas en stor del av sin uppväxt i förskola och skola, är det viktigt att säkerställa att miljön, både inomhus och utomhus, är god och hälsosam. Eftersom barn är extra känsliga för kemikalier som finns i vårt samhälle är det prioriterat att arbeta för en giftfri miljö där barn och unga vistas. Det är också viktigt att utveckla gröna och stimulerande utemiljöer som bidrar till ökat välmående och kreativitet hos barn och unga. Likaså ska barnen erbjudas säker, näringsrik och hållbar kost i skolan och förskolan.

Möjligheten att nå studiemålen och gå ut med godkända gymnasiebetyg ska vara hög i Vellinge kommun. Alla barn och ungdomar ska känna sig trygga i skolan som ska erbjuda alla elever en trygg och utvecklande lärmiljö. Alla skolor ska ha tydliga ordningsregler och ett aktivt värdegrundsarbete med nolltolerans mot kränkningar och ett brotts- och drogförebyggande arbete.

Studier visar att den psykiska ohälsan bland barn och unga ökar generellt. Ungdomscentralen har en viktig roll som mötesplats och stöd för att möta unga och bryta fysisk samt psykisk ohälsa genom att hålla hög tillgänglighet och verka förebyggande. De elever som behöver stöd ska få det tidigt och kontakten mellan utbildning och socialtjänsten ska vara välfungerande.

Alla barn och unga ska ha en stimulerande och utvecklande fritid som ger tid för återhämtning, till exempel genom rekreation eller fysisk aktivitet, samt för personlig och social utveckling. Fritidsaktiviteter ger även unga möjlighet att utvecklas och delta i samhällsdebatten. Kommunen ska fortsatt satsa på idrottsanläggningar och olika fritidsaktiviteter för att främja en rik och givande fritid hos barn och unga. Ungdomsrådet tar tillvara på ungdomars intressen när det kommer till frågor som

rör till exempel fritid, kultur och miljö, och är en självklar remissinstans i frågor som rör barn och unga.

Barn som växer upp i missbruksmiljöer löper större risk att utveckla känslomässiga sjukdomar och eget missbruk, liksom att barn som växer upp i familjer med långvarigt försörjningsstöd löper större risk att bli långvarigt beroende av försörjningsstöd. Vissa insatser behöver därför riktas till både barn och vuxna samtidigt. För breda och verkningfulla förebyggande insatser ska socialtjänst, skola, regionen och polisen samverka aktivt.

Skolan ska främja social och ekonomisk hållbarhet genom att utbildningen ska leda till arbete, egenförsörjning och ett självständigt vuxenliv. Det behöver finnas ett brett utbud av aktiviteter som främjar snabb återgång till arbete, vilket

kan ske genom ett utvecklat samarbete mellan företag för t. ex. praktikplatser, inestegsjobb men också med närliggande kommuner för att utveckla och samnyttja arbetsmarknadsaktiviteter och utbildningar. Viktig samverkan sker i arbetet mellan näringsliv och skola för utbyten och positiv inspiration till arbete och innovation mellan generationer.

Som positivt komplement till skola och familj kan kommunen tillgodose att barn och unga har en aktiv och meningsfull fritid genom att arbeta för att fler deltar i föreningsaktiviteter och på Kulturskolan. Genom fritiden stärks viktiga skyddsfaktorer som ökar välbefinnandet och bidrar till utveckling av delaktighet, identitet, social kompetens, bekräftelse, självkänsla och relationer utanför familjen men också fysisk aktivitet och god hälsa.

Därför prioriterar vi att:

- genomföra tidiga och förebyggande insatser i skola och socialtjänst
- arbeta för en giftfri miljö där barn och unga vistas
- ställa höga krav på barn och ungas inomhus- och utomhusmiljöer
- samverka över verksamhetsgränser gällande barn och unga inom områdena psykisk hälsa, alkohol, tobak och droger
- utveckla arbetssätt som främjar tillgängligheten för att nå unga i riskzon
- arbeta förebyggande och sprida kunskap om riskerna med droger, alkohol, tobak och spel
- barn och ungas vård i första hand ska ges i hemmiljö, öppenvårdsperspektiv
- alla elever i grundskolan ska ha gymnasiebehörighet
- elever ska avsluta gymnasiet med fullständiga betyg
- skapa möjligheter för fler unga att ha en aktiv, hälsosam och meningsfull fritid genom ett brett utbud av kultur- och fritidsaktiviteter

Ungas hälsa och livsvillkor

Mål 2030

- Alla ungdomar som påbörjar gymnasiestudier ska fullfölja med examen
- Fler ungdomar arbetar eller studerar 2 år efter examen
- Andel medborgare 0–19 som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll ska vara lägst i Sverige
- Fler unga deltar i kultur- och föreningslivet
- Den psykiska hälsan hos ungdomar ska förbättras

Styrande dokument:

- Plan för drogförebyggande arbete (kommande)
- Handlingsplan för integration
- Ungdomsarbetslöshetsprogram
- Handlingsplan för arbetsmarknadsåtgärder (kommande)
- Handlingsplan för giftfri förskola
- Kemikalieplan
- Miljö- och byggnadsnämndens gällande kontroll och tillsynsplan för miljö och livsmedel

Relaterat miljömål:

- Giftfri miljö
- Ett rikt odlingslandskap
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Ungas hälsa och livsvillkor			
Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Alla ungdomar som påbörjar gymnasiestudier ska fullfölja med examen	Utbildningsnämnden	<i>Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 3 år, hemkommun, andel (%) (Kolada)</i>	80,5 (2020)
Fler ungdomar arbetar eller studerar 2 år efter examen	Utbildningsnämnden och Omsorgsnämnden	<i>Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter fullföljd gymnasieutbildning, hemkommun, andel (%) (Kolada)</i>	78,3 (2018)
Andel medborgare 0–19 som växer upp i ekonomiskt utsatta hushåll ska vara lägst i Sverige	Omsorgsnämnden	<i>Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)</i>	4,4 (2019) Bland de 30:e lägsta
Fler unga deltar i förenings- och kulturlivet	Kommunstyrelsen	<i>Deltagartillfällen i idrottsföreningar, antal/inv 7-20 år</i>	50 (2019)
	Kommunstyrelsen	<i>Elevplatser i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%) (Kolada)</i>	15 (2018)
Den psykiska hälsan hos ungdomar ska förbättras	Utbildningsnämnden och Omsorgsnämnden	<i>Mätning saknas idag men målet bedöms som relevant trots detta</i>	-

Fokusområde: Framtidens välfärd

Den demografiska utvecklingen nationellt och i Vellinge kommun visar att det blir fler som kommer att behöva välfärdstjänster i framtiden. Samtidigt visar utvecklingen att färre kommer vara i arbetsför ålder, vilket gör att färre kommer att kunna arbeta i välfärden och att skatteintäkterna minskar. Vellinge kommuns förmåga att möta framtidens behov behöver därför säkerställas genom att hitta sätt att nyttja befintliga resurser och kompetenser mer effektivt. Därför blir det än mer viktigt att hitta sätt att genomföra välfärden genom nya arbetssätt och lösningar. Vellinge kommun ska ta tillvara på digitaliseringens möjligheter, nyttja lokaler på ett effektivt sätt, t. ex. genom samutnyttjande, kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten samt prova nya lösningar. Det är också viktigt att Vellinge kommun upplevs som en attraktiv arbetsgivare.

En framtidssäkrad omsorg handlar om att hitta nya sätt att möta ökade omsorgsbehov. Kommuninvånare ska, om möjligt, kunna få bo kvar hemma så länge som de vill. Därför behövs alternativa sätt att bedriva framtidens vård och omsorg.

En ökad konsumtion av digitala verktyg, till exempel hårdvara, mjukvara och IT-tjänster, så som molntjänster, bidrar till miljö- och klimatpåverkan genom hela livscykeln från tillverkning till drift. Genom att ställa krav på både ekologiskt och socialt hållbara alternativ och grön el i samband med IT-upphandling och -användning kan kommunen säkerställa en hållbar IT-miljö.

Samtidigt som samhället blir mer digitaliserat och automatiserat kommer mänskliga kvaliteter och egenskaper att bli viktigare. Genom att utveckla dessa skapas förutsättningar för barn och unga att ta sig an livets utmaningar och förbereda dem för ett yrkesliv i ständig förändring. Utbildningen i Vellinge kommun ska uppmuntra ett förhållningssätt som utmärks av ständiga förbättringar och att våga prova nytt för att kunna möta en föränderlig, utmanande och oviss framtid som i hög grad är präglad av förändring i en hög hastighet. Det handlar om förmågor som att tänka om och lära nytt, grundkompetens med specialisering, social kompetens och hälsomedvetenhet, drivkraft och självledarskap samt nyfikenhet och kreativitet. Det handlar också om att utforma lärmiljöer som kan främja dessa förmågor.

Därför prioriterar vi att:

- Genomföra kontinuerlig verksamhetsutveckling
- ha ett helhetsperspektiv på lokalförsörjning
- vara innovativa och prova nya lösningar
- val av hårdvara och drift av IT-miljöer ska ske med fokus på både ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.
- vara en av landets mest attraktiva offentliga arbetsgivare

Framtidens välfärd

Mål 2030

- En skola i toppklass
- En god och trygg äldreomsorg
- Högre nyttjandegrad av lokaler i samverkan
- Vellinge kommun är en attraktiv arbetsgivare

Styrande dokument:

- Kompetensförsörjningsstrategi
- Lokalresursplan
- Lärmiljöprogrammet
- Handlingsplan för framtidssäkrad välfärd
- Digital agenda 2.0

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan

Mål för Framtidens välfärd			
Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
En skola i toppklass	Utbildningsnämnden	Andel elever som upplever arbets- och studiero (%)	58 (19/20)
	Utbildningsnämnden	Andel elever som har godkänt i samtliga ämnen i åk 9 (%)	92,5 (jun -20)
	Utbildningsnämnden	Genomsnittligt meritvärde	258,7 (jun -20)
	Utbildningsnämnden	Andel lärare med legitimation i de ämnen och de årskurser de är behöriga i (%)	60 (mars- 21)
En god och trygg äldreomsorg	Omsorgsnämnden	Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg – helhetssyn, %	88 (2020)
	Omsorgsnämnden	Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg – helhetssyn, %	75 (2020)
Högre nyttjandegrad i samverkan	Kommunstyrelsen	Beläggningsgrad över dygnet och veckan, skollokaler	Mätning saknas

Fokusområde: Delaktighet och inflytande

Engagemang, intresse och kunskap lägger grunden för hållbar utveckling, och hållbar utveckling kan bara förverkligas om vi samarbetar. Detta fordrar delaktighet och inflytande både internt från medarbetare och ledning, och externt från medborgare, näringsliv och föreningsliv. Delaktighet och inflytande är därför en förutsättning och ett medel för hållbar utveckling och därmed för att uppnå kommunens vision om bästa möjliga livskvalitet – för dig.

För att utvecklingen ska vara hållbar behövs samverkan över gränser, kunskapsutbyte och att vi tar lärdom av varandra. Vellinge kommun arbetar aktivt för ökad kunskap, intresse och engagemang om hållbar utveckling inom och över olika gränser. Kommunen bidrar vidare till att sprida goda exempel samt till ökad samverkan, t. ex. mellan skola och näringsliv.

Demokratien stärks och utvecklas genom att medborgare upplever insyn, påverkan och inflytande i kommunens verksamhet. Gott bemötande och god tillgänglighet är grundläggande faktorer för detta.

Därför prioriterar vi att:

- hålla olika former för dialog med medborgare och företag
- påverka och inspirera i hållbarhetsfrågor
- ge bästa service till medborgare och företag
- öka tillgängligheten genom digitala tjänster
- säkra barns inflytande i frågor som berör dem

Kommunens verksamhet präglas av tillgänglighet, god service och bemötande gentemot medborgare, företag och föreningsliv. Dialog med medborgare, företag, föreningsliv och andra aktörer ska fortsätta värnas och utvecklas. Inom kommunens organisation är medarbetarnas upplevelse av delaktighet och engagemang en viktig del i att vara en attraktiv arbetsgivare.

Vellinge kommun ska stärka arbetssätt för att möta, engagera och inspirera invånare och företag utifrån deras förutsättningar och behov. Barn och ungas perspektiv och inflytande ska särskilt beaktas för att öka delaktighet i frågor som berör dem. Därför ska Vellinge kommun utveckla processer för att öka barns delaktighet.

Ett gott företagsklimat har stor betydelse för kommunens tillväxt och arbetstillfällen. Genom ett fortsatt arbete med att skapa och upprätthålla goda relationer, service och dialoger till företag kan Vellinge kommun behålla ett fortsatt högt rankat företagsklimat och resultatinkriktad samverkan för att hitta lösningar för de gemensamma utmaningar vi står inför.

Delaktighet och inflytande

Mål 2030

- Företagarnas bedömning av bemötande och tillgänglighet ska vara hög
- Invånarna ska ha god insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter
- Invånarna ska uppleva gott bemötande och god tillgänglighet

Styrande dokument:

- Kommunikationsstrategi
- Digital Agenda 2.0
- Strategi för näringsliv och turism

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan

Mål för Delaktighet och inflytande

Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Företagarnas bedömning av bemötande och tillgänglighet ska vara högre än riksnittet	Kommunstyrelsen	<i>Sammanfattat omdöme av företagsklimatet i kommunen (Enkät, Svenskt näringsliv)</i>	3,82 (2020)
	Kommunstyrelsen	<i>Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Bemötande, NKI</i>	82 (2020)
	Kommunstyrelsen	<i>Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) - Totalt - Tillgänglighet, NKI</i>	76 (2020)
Invånarna ska ha god insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter	Kommunstyrelsen	<i>Nöjd Inflytande-Index – Helheten (Kolada)</i>	55 (2019)
Invånarna ska uppleva gott bemötande och god tillgänglighet	Kommunstyrelsen	<i>Nöjd Medborgar-Index - Bemötande, tillgänglighet (Kolada)</i>	63 (2019)

Kommunövergripande mål: Maximera värdet för skattepengarna

Fokusområde: Robusthet och ansvarstagande

Robusthet och ansvarstagande handlar om att Vellinge kommun stärker den långsiktiga förmågan att klara samhällsutveckling och välfärdsuppdraget med bibehållen kvalitet med de finansiella ramarna som finns. Det handlar om att kommunen bedrivs med god hushållning på kort och lång sikt ur olika synvinklar: ekologiskt, socialt och ekonomiskt. Ett ansvarstagande på lång sikt bygger på prognoser för framtida finansiering och planering av kommunen. En utgångspunkt i det finansiella perspektivet är att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta för att vi inte ska bygga upp en skuld till kommande generationer och innebär bland annat att de löpande intäkterna ska täcka de löpande kostnaderna. Resultatet sett över tiden ska vara positivt. Vidare ska minst hälften av de investeringar som genomförs finansieras med egna medel, sett över en femårsperiod. För Vellingebostäder gäller att upplåning får uppgå till maximalt hälften av marknadsvärdet på fastighetsbeståndet.

Grön finansiering är en viktig del i hållbarhetsarbetet och ett sätt för Vellinge kommun att bidra till kostnadseffektivitet, långsiktig lönsamhet och ansvarsfullt företagande. Grön finansiering inkluderar till exempel gröna lån, obligationer och investeringar, ansökta medel på nationell och EU-nivå, samt kapitalplacering i hållbara fonder. Ett exempel är Vellinge kommuns gröna obligationer, där kommunen emitterar en

obligation som är öronmärkta för olika hållbara projekt, som investerare får

gå in i. Kommunen kan även söka stöd för insatser som främjar hållbara stadsmiljöer, så kallat stadsmiljöavtal.

Behovs-, trend- och livscykelanalyser utgör värdefullt underlag för den långsiktiga planeringen. Detta kan innebära satsningar med initialt större investeringar men där totalkostnaden över livslängden är lägre. Det handlar också om att främja projekt med multifunktionalitet och samhällsnytta.

Därför prioriterar vi att:

- Löpande kostnader ska täckas av löpande intäkter
- finansiera investeringar med gröna obligationer
- kapitalplacering sker i hållbara fonder
- investeringar ska projekteras och genomföras utifrån ramverkets möjligheter till grön finansiering
- använda samhällsekonomiska kalkyler och långsiktig ekonomisk planering som verktyg för att prioritera våra investeringar
- främja projekt med multifunktionalitet med fokus på samhällsnytta
- ha ett livscykelperspektiv i investeringar
- hitta finansiella lösningar för klimatförändringar
- minska skuldsättningsnivå för god ekonomisk hushållning
- klara välfärdsuppdraget inom ekonomiska ramar
- Minst 50 % av genomförda investeringar ska finansieras med egna medel över en femårsperiod

Robusthet och ansvarstagande

Mål 2030

- Nyinvesteringar ska i första hand finansieras med gröna obligationer
- Kapitalplaceringar ska ske med i inriktning på hållbara fonder
- Konsolideringsgraden (kvoten mellan förvaltade pensionsmedel och pensionsskuld) ska uppgå till max 120 %
- Kommunens resultat ska uppgå till minst 1,3 procent av skatteintäkterna sett över en femårsperiod (Finansiellt mål)

Minst 50 % av investeringarna ska finansieras med egna medel över en femårsperiod *Styrande dokument:*

- Årlig budget
- Finanspolicy
- Ramverk för gröna obligationer
- God ekonomisk hushållning

Relaterat miljömål:

- Begränsad klimatpåverkan
- Giftfri miljö
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Mål för Robusthet och ansvarstagande

Mål	Ansvar	Nyckeltal	Nuläge
Nyinvesteringar ska i första hand finansieras med gröna obligationer	Kommunstyrelsen	<i>Hur stor andel av investeringarna som är gröna</i>	<i>ca 30%</i>
Kapitalplaceringar ska ske med i inriktning på hållbara fonder	Kommunstyrelsen	<i>Kapitalförvaltare uppfyller krav enligt finanspolicyn</i>	
Konsolideringsgraden (kvoten mellan förvaltade pensionsmedel och pensionssskuld) ska uppgå till max 120 %	Kommunstyrelsen	<i>Kvoten mellan förvaltade pensionsmedel och pensionssskuld</i>	<i>135,5 % (2020)</i>
Kommunens resultat ska uppgå till minst 1,3 procent av skatteintäkterna sett över en femårsperiod	Kommunstyrelsen	<i>Faktiskt resultat i procent av skatteintäkterna</i>	<i>4,6 % (2016–2020)</i>
Minst 50 % av genomförda investeringar ska finansieras med egna medel över en femårsperiod	Kommunstyrelsen	<i>Procent av genomförda investeringar som finansieras med egna medel.</i>	<i>65% (2016- 2020)</i>